

E. VYHODNOCENÍ PŘÍNOSU ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE K NAPLNĚNÍ PRIORITY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

E.1. Naplnění priorit územního plánování

Obecnou a základní prioritou územního plánování je vytváření předpokladů pro výstavbu a udržitelný rozvoj území (viz. par.18 zákona, cíle a úkoly územního plánování). Přitom samotnou výstavbu je možno chápat široce jako proces antropogenní transformace krajiny obecně v rozporu s krajním vnímáním ochrany přírody a podmínek životního prostředí.

Zásadní pro jakékoliv hodnocení je požadavek vyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství území, který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích. Do značné míry se tak v hodnocení musí pracovat s predikcí budoucího vývoje, minimálně ve střednědobém výhledu očekávané platnosti navazujících územních plánů.

Jakákoliv predikce je zatížena značnými riziky a nejistotami a to jak v oblasti hospodářské a sociální, tak i preferencí obyvatel, (vývoji hodnotového žebříčku), který v posledních desetiletích byl pod výrazným vlivem environmentálního chápání území. Otázkou zůstávají limity tohoto vývoje společenské percepce, paradigmat vědy, které však výrazně překračují rámce ZÚR.

Jednoznačně je však nutno postavit tezi – vyváženosti rozvoje všech tří pilířů krajiny, která je v současnosti nejen na území kraje, ale všude v Evropě vždy krajinou antropogenně transformovanou a úsilí o její ochranu nemůže být založeno na popírání podmínek hospodářského rozvoje území a soudržnosti obyvatel území.

ZÚR OK naplňují priority územního plánování zejména:

- vytvářením podmínek pro hospodářský rozvoj Olomouckého kraje, současná provázanost se systémy veřejných podpor, regionálních a oborových systémů plánování je však poměrně malá
- podporou soudržnosti obyvatel území, která je však limitována jak vlastním poznáním těchto procesů tak i návaznostmi na systémy oborového (zejména komunitního a regionálního plánování, které vykazují v posledních letech značný rozvoj)

V konkrétní podobě je v ZÚR OK provedeno naplnění priorit územního plánování:

1. Prostorovým uspořádáním území-vymezení a upřesnění rozvojových oblastí, rozvojových os a specifických oblastí. Přitom u rozvojových os je jejich pojetí upřesněno (na rozdíl od PÚR ČR), měly by sloužit především pro propojení rozvojových oblastí nikoliv jejich budoucímu „spojení-srůstu osídlení“, vytváření pásového osídlení. To se odráží i v deklaraci v ZÚR OK-rozvoje polycentrického osídlení.

Deklarovaná zásada polycentrického osídlení v ZÚR OK vychází z předpokladu:

- urbanistické efektivnosti koncentrické zástavby ve srovnání se zástavbou rozptýlenou
- požadavků na zajištění ochrany přírodní krajiny a její prostupnosti, které je v rozporu se zástavbou pásovou např. v návaznosti na liniovou veřejnou infrastrukturu (její efektivnější využitelnost)

2. Komplexní řešení využití území a jeho účelné využití zejména v oblasti

- těžby nerostných surovin
- veřejné infrastruktury
- rekreace, přičemž základní otázkou je, nakolik je možno regulovat rozsah přítomných obyvatel v rekreačním území, současná regulace ubytovacích kapacit

- (druhého bydlení) je pouze omezeně účinná – stálé přírůstky probíhají jak formou převodu trvalého bydlení na druhé bydlení (vznik rekreačních chalup novou výstavbou i převodem stávajících rekreačních objektů) tak i zvyšování kapacit stávající zástavby...
- lokalizace ploch pro podnikání (především průmyslových zón a nákupních center) – u průmyslových zón je ZÚR OK preferováno jejich umístění ve specifických oblastech (se sociálně ekonomickými problémy) a v rozvojových oblastech (preference lokalizace strategických zón)
3. Ochrana a rozvoj přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví
- přírodní hodnoty území
 - kulturní a civilizační hodnoty
 - urbanisticko architektonické hodnoty
 - archeologické dědictví
4. Definování podmínek změn v území, zejména v územních plánech obcí.
- zařazením území obcí do rozvojových oblastí, rozvojových os a specifických oblastí
 - stanovením požadavků pro zpracování územních plánů, zejména základní koncepce rozvoje opřené o stanovení potřeby ploch, veřejné infrastruktury
 - urbanisticko architektonické hodnoty
 - archeologické dědictví

E. 2. Popis míry a způsobu naplnění priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, jež byly schváleny v Politice územního rozvoje ČR

Při vymežování a upřesnění rozvojových oblastí a rozvojových os bylo vycházeno z jejich definic a pojetí těchto území uvedených v Politice územního rozvoje ČR:

PÚR ČR:

ROZVOJOVÉ OBLASTI A ROZVOJOVÉ OSY

Účel

- Rozvojové oblasti a rozvojové osy jsou vymezeny správními obvody obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP), ve kterých se projevují zvýšené požadavky na změny v území z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu a těch, které svým významem přesahují území jednoho kraje; rozvojové osy jsou vymezeny správními obvody ORP s výraznou vazbou na významné dopravní cesty.
- Zvýšené požadavky na změny v území rozvojových oblastí a rozvojových os vyžadují aktivní součinnost všech složek veřejné správy, zvláště pak dotčených orgánů státní správy, chránících veřejné zájmy podle zvláštních právních předpisů při řešení úkolů pro územní plánování a při plnění doporučení.
- Kraje v územně plánovací dokumentaci dle potřeby upřesní vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os v rozlišení podle území jednotlivých obcí s tím, že součástí rozvojových oblastí a rozvojových os nemusí být celé správní obvody ORP. Kraje v územně plánovací dokumentaci dle potřeby vymezí další rozvojové oblasti a rozvojové osy nezbytné pro rozvoj jejich území a s ohledem na vazby na sousední státy.

Návrh

- Při respektování republikových priorit územního plánování umožňovat v rozvojových oblastech a rozvojových osách intenzivní využívání území v souvislosti s rozvojem veřejné infrastruktury. Z tohoto důvodu v rozvojových oblastech a v rozvojových osách vytvářet podmínky pro umístění aktivit mezinárodního a republikového významu s požadavky na změny v území a tím přispívat k zachování charakteru a k ochraně hodnot území mimo rozvojové oblasti a rozvojové osy.

ZÚR OK – vymezuje a upřesňuje na území Olomouckého kraje rozvojové oblasti:

- **rozvojovou oblast národního významu** Olomouc (OB8) vymezenou v Politice územního rozvoje ČR a upřesněnou v zásadách územního rozvoje Olomouckého kraje (viz schéma č. 4.) pod označením **RO1 (Olomouc)**;
Vymezení (seznam obcí): Bělkovice-Lašťany, Bohuňovice, Bukovany, Bystročice, Bystrovany, Dolany, Grygov, Hlubočky, Hlušovice, Hněvotín, Kožušany-Tážaly, Krčmaň, Lutín, Majetín, Mrsklesy, Olomouc, Přáslavice, Samotíšky, Svěsedlice, Tověř, Velká Bystřice, Velký Týnec,
- **rozvojové oblasti nadregionálního významu**
 - RO 2 Šumperk-Zábřeh-Mohelnice;
Vymezení (seznam obcí): Bludov, Dolní Studénky, Rapotín, Sudkov, Šumperk, Leština, Lukavice, Postřelmov, Rájec, Zábřeh, Zvole, Mohelnice
 - RO 3 Lipník nad Bečvou-Hranice;
Vymezení (seznam obcí): Hrabůvka, Hranice, Klokočí, Milenov, Jezernice, Lipník nad Bečvou
 - RO 6 Přerov;
Vymezení (seznam obcí): Bochoř, Brodek u Přerova, Lhotka, Přerov, Rokytnice a část území obce Troubky;
 - RO 7 Prostějov;
Vymezení (seznam obcí): Bedihošť, Držovice, Kralice na Hané, Prostějov, Smržice;
- **rozvojové oblasti regionálního významu:**
 - RO 4 Uničov-Litovel;
Vymezení (seznam obcí): Červenka, Haňovice, Litovel, Uničov
 - RO 5 Jeseník (Mikulovice);
Vymezení (seznam obcí): Česká Ves, Hradec-Nová Ves, Jeseník, Písečná, Mikulovice

Vymezení rozvojových oblastí Olomouckého kraje je znázorněno ve schématu č. 4. Na rozvojové oblasti je nahlíženo jako na území s preferovanou koncentrací antropogenních aktivit vytvářející hodnotové póly sídelního a ekonomického rozvoje území. V rozvojové oblasti RO 1 (Olomouc) a RO 6 (Přerov), tvořící hlavní pól rozvoje území kraje, je předpokládáno lokalizování strategické rozvojové zóny kraje. Přitom jsou definovány i obecné podmínky lokalizace ploch pro podnikání. Z hlediska zatížení území je považován za limitní tento dále uvedený rozsah nových ploch pro podnikání (novými plochami se rozumí veškeré rozvojové plochy pro podnikání nadmístního významu nad 10 ha a to i ty, které jsou již obsaženy ve schválených ÚP obcí či měst) v rozvojových oblastech:

řádek	rozvojová oblast	spádové území ORP	plocha v ha
1.	RO 1	Olomouc	300
2.	RO 2	Šumperk-Zábřeh-Mohelnice	150
3.	RO 3	Lipník nad Bečvou-Hranice	100

4.	RO 4	Uničov-Litovel	50
5.	RO 5	Jeseník (bez brownfields Mikulovice)	40
6.	RO 6	Přerov (bez lokality Přerov VLC)	100
7.	RO7	Prostějov	100

Při vymezování a upřesnění rozvojových os byla výchozím podkladem pro ZÚR OK Politika územního rozvoje ČR:

PÚR ČR:

– OS5 Rozvojová osa (Katowice) hranice ČR–Ostrava–Břeclav–hranice ČR (Wien)

Vymezení (mimo rozvojové oblasti):

ORP Nový Jičín, Odry, Hranice, Lipník nad Bečvou, Prostějov, Vyškov, Hustopeče, Břeclav, Přerov, Kroměříž, Uherské Hradiště, Veselí nad Moravou, Hodonín.

Úkoly pro územní plánování:

1. řešit územní souvislosti spojené s výstavbou úseku D1 Vyškov-Kroměříž,
2. řešit územní souvislosti spojené s výstavbou D47 Lipník nad Bečvou–Ostrava–hranice ČR,
3. řešit územní souvislosti upřesněného koridoru D1 Kroměříž-Lipník nad Bečvou,
4. řešit územní souvislosti upřesněného koridoru R49,
5. řešit územní souvislosti upřesněného koridoru R55,
6. řešit územní souvislosti přestavby rychlostní silnice R48 Lipník nad Bečvou–Český Těšín na standardní parametry R,
7. prověřit možnost vymezení koridorů pro vybudování kapacitní dopravní cesty Opava-Ostrava, Bohumín–Třanovice–Mosty u Jablunkova-hranice ČR.

– OS9 Rozvojová osa Hradec Králové/Pardubice-Olomouc

Vymezení (mimo rozvojové oblasti):

ORP Holice, Kostelec nad Orlicí, Vysoké Mýto, Litomyšl, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Lanškroun, Moravská Třebová, Zábřeh, Mohelnice, Litovel.

Úkoly pro územní plánování:

1. řešit územní souvislosti upřesněného koridoru R35,
2. řešit územní souvislosti upřesněného koridoru R43.

ZÚR OK – doplňuje na území Olomouckého kraje rozvojové osy:

– rozvojové osy nadregionálního významu:

- OR 1 Olomouc-Šternberk-Krnov-Polsko (Opole);
- OR 2 Mohelnice-Zábřeh-Šumperk–Jeseník-Mikulovice-Polsko;
- OR 3 Hranice-Valašské Meziříčí-Vsetín;

V rozvojových osách je požadováno vytvářet podmínky pro optimální dopravní a jiné propojení rozvojových oblastí, přitom respektovat územní systémy ekologické stability, prostupnost krajiny, její rekreační využití. Dále je definováno, podobně jak u rozvojových oblastí, že zvýšené požadavky na změny v území rozvojových os vyžadují aktivní součinnost všech složek veřejné správy, zvláště pak dotčených orgánů státní správy, chránících veřejné zájmy podle zvláštních právních předpisů při řešení úkolů pro územní plánování a při plnění doporučení. Bez hledání konsensu při provádění změn v území bude obtížné docílit vyvážený stav v území z hlediska udržitelného rozvoje.

Při vymezování a upřesnění specifických oblastí bylo v ZÚR OK zohledněno jejich definování a vymezení v Politice územního rozvoje ČR:

PÚR ČR:

SPECIFICKÉ OBLASTI-obecně

Účel

- Specifické oblasti jsou vymezeny správními obvody ORP, ve kterých se v jejich vzájemném porovnání dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území, tj. významné rozdíly v územních podmínkách pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území. Přitom se jedná o správní obvody ORP se specifickými hodnotami anebo se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu, nebo které svým významem přesahují území kraje. Pokud je správní obvod ORP zároveň součástí rozvojové oblasti nebo rozvojové osy (např. ORP Vsetín, Karlovy Vary, Havířov, Bohumín, Bílina, Litvínov, Most), existuje předpoklad, že zde budou probíhat dynamičtější změny v území, což pozitivně ovlivní ekonomický a sociální rozvoj.
- V PÚR ČR je vymezeno 6 specifických oblastí, ve kterých je dle zjištěných skutečností nejnaléhavější řešení problémů z hlediska udržitelného rozvoje území. Účelem vymezení následujících 6 specifických oblastí je, aby v nich kraje, ministerstva a jiné ústřední správní úřady v rámci svých působností vytvářely podmínky pro odstranění problémů s cílem umožnit udržitelný rozvoj území těchto oblastí. Kromě 6 vymezených specifických oblastí lze při podrobnějším rozlišení identifikovat další území vhodná pro vymezení dalších specifických oblastí. Při aktualizaci PÚR ČR bude posuzováno, zda důvody pro vymezení dále uvedených 6 specifických oblastí nepominuly a zda není vhodné vymezit jiné specifické oblasti s akutní potřebou řešení problémů udržitelného rozvoje.
- Kraje dle potřeby upřesní vymezení specifických oblastí v rozlišení podle území jednotlivých obcí s tím, že součástí specifických oblastí nemusí být celé správní obvody ORP. Při tomto vymezení je nutné respektovat kritéria a charakteristiky specifické oblasti vymezené v PÚR ČR.
- Kraje dle potřeby rovněž navrhnou další specifické oblasti jako podklad pro aktualizaci Politiky územního rozvoje ČR s ohledem na nové problémy v území. Kraje v územně plánovací dokumentaci dle potřeby vymezí další specifické oblasti, ve kterých se dlouhodobě projevují problémy udržitelného rozvoje jejich území

Území Olomouckého kraje se dotýká vymezení specifické oblasti:

– **SOB 4 Specifická oblast Jeseníky-Králický Sněžník**

Vymezení:

ORP Bruntál, Jeseník, Králíky, Rýmařov, Šumperk.

○ **Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:**

1. vytvářet předpoklady pro dosažení vyvážených podmínek udržitelného rozvoje území v koordinaci s ochranou přírody a krajiny,
2. vytvářet podmínky pro zlepšení a stabilizaci životní úrovně obyvatel,
3. zlepšit atraktivitu území pro investory,
4. vytvářet podmínky pro vyšší využití rekreačního potenciálu oblasti, zejména pro pobytovou a dlouhodobou rekreaci a lázeňství,
5. vytvářet podmínky pro ekonomický rozvoj zejména v oblasti ekologického zemědělství a zpracování dřeva,
6. zlepšit dopravní dostupnost území,
7. vytvářet podmínky pro zajištění jak zájmů ochrany přírody, tak zájmů ekonomických a sociálních.

○ **Úkoly pro územní plánování:**

1. identifikovat hlavní póly a střediska ekonomického rozvoje oblasti, vytypovaným sídlům vytvářet podmínky pro územní rozvoj a zkvalitnění dopravní, technické a občanské infrastruktury,
2. vytvářet územní předpoklady pro zlepšení dopravní dostupnosti územní a přeshraničních dopravních tahů, zejména na Kladsko.

3. propojit systém pěších a cyklistických tras se sousedním Polskem a koncepčně tvořit systém dálkových tras,
4. vytvářet územní předpoklady pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu, dřevozpracujícího průmyslu, ekologického zemědělství a tradičních řemesel, zejména vymezením vhodných rozvojových území a pravidel pro umístování těchto aktivit v obcích i v krajině v koordinaci s ochranou přírody a krajiny,
5. vytvářet územní podmínky pro zemědělskou výrobu podhorského a horského charakteru (zatravnění, pastvinářství),
6. prověřit v územně plánovací dokumentaci krajů možnosti využití rekreačního potenciálu na území horských masívů Jeseníků a Králického Sněžníku, zejména pro zimní rekreaci,
7. koordinovat územně plánovací činnost a územní rozvoj oblasti s polskou stranou a spolupracovat s ní při tvorbě územně plánovací dokumentace krajů,
8. stanovit opatření pro zajištění ekologického pilíře v rámci udržitelného rozvoje v rovnováze s ostatními pilíři.

V ZÚR OK jsou nově vymezené specifické oblasti s ohledem na nevyváženost podmínek:

- obce příslušející k ORP Zábřeh;
- obce příslušející k ORP Uničov;
- obce příslušející k ORP Konice;
- západní část území ORP Litovel – obce Bouzov, Slavětín, Luká;
- obce příslušející k ORP Šternberk;
- obec Potštát v ORP Hranice;
- obce příslušející k ORP Lipník nad Bečvou;
- jižní část území ORP Prostějov-obce Hruška, Němčice nad Hanou, Vrchoslavice, Mořice, Víceměřice, Nezamyslice, Dřevnovice, Tištín, Kovalovice-Osíčany, Pavlovice u Kojetína, Srbce, Vítčice, Doloplazy, Dobromilice;
- jihozápadní část území ORP Přerov-Tovačov, Oplocany, Lobodice, Uhřičice, Polkovice, Kojetín, Měrovice nad Hanou, Stříbrnice, Křenovice;

ZÚR OK mezi specifické oblasti jako území, ve kterém se projevují specifické problémy nadmístního významu, vymezuje mimo již zmíněné oblasti i tyto další specifické oblasti:

- specifické oblasti s vysokou koncentrací prováděné a připravované (očekávané) těžby nerostných surovin. Ve vymezených oblastech stanovují ZÚR zásady pro využití území
- specifickou oblast Jeseníky jako území, které se vyznačuje vysokým potenciálem rekreačního využití. ZÚR stanovují zásady pro využití území.